

NN 153/11, 28.12.2011.

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA**

3175

Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine«, broj 139/10.), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI U AKVAKULTURI

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju pravila ekološke proizvodnje i posebni zahtjevi stručne kontrole organizama u akvakulturi navedenih u Prilogu I. ovoga Pravilnika, te sakupljanje i uzgoj morskih algi. Pravila se odgovarajuće primjenjuju na proizvodnju svih organizama koji se koriste kao hrana u ekološkoj proizvodnji u akvakulturi.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

– Uredba Komisije (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda u pogledu ekološke proizvodnje, označavanja i stručne kontrole (SL L 250, 18.9.2008.);

– Uredba Komisije (EZ) br. 710/2009 od 5. kolovoza 2009. o izmjenama i dopunama Uredbe (EZ-a) br. 889/2008 o predviđanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na predviđanje detaljnih pravila o ekološkoj akvakulturi i uzgoju morskih algi (SL L 204, 6.8.2009.).

Članak 3.

U smislu ovoga Pravilnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

a) »*akvakultura*« je uzgoj i kultiviranje riba i drugih vodenih organizama korištenjem tehnika za povećanje proizvodnje ovih organizama izvan prirodnih kapaciteta okoliša; organizmi ostaju u vlasništvu/posjedu fizičke ili pravne osobe u fazi uzgoja i kultiviranja, sve do, i uključujući trenutak izlova;

b) »*proizvodne jedinice u akvakulturi*« (u daljnjem tekstu: proizvodne jedinice) su zemljišne površine, ribnjaci, protočni kanali, bazeni, kavezni sustavi i druge instalacije na pomorskom dobru ili kopnu;

c) »*zatvoreni recirkulacijski objekt za akvakulturu*« je objekt u kojem se odvija uzgoj u zatvorenom okolišu na kopnu ili na plovilu koji uključuje recirkulaciju vode i koji ovisi o trajnom vanjskom izvoru energije radi stabilizacije okoline za uzgojne organizme;

d) »*energija iz obnovljivih izvora*« su obnovljivi izvori nefosilne energije: vjetar, solarna energija, geotermalna, valovi, plima, vodena energija, plin iz odlagališta otpada, plin iz pogona za preradu otpada, biljni plinovi i bioplinovi;

e) »*mrjestilište*« je mjesto gdje se odvija mrijest i uzgoj kroz rane životne stadije organizama akvakulture, posebice riba i školjkaša;

f) »*predrast*« je prijelazna faza uzgoja između mrjestilišta i uzgajališta. Predrast završava u prvoj trećini proizvodnog ciklusa s izuzećem vrsta koje prolaze postupak smoltifikacije;

g) »*zagađenje*« je izravno ili neizravno uvođenje u uzgojni medij tvari ili energije, sukladno Direktivi Europskoga parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. br. 2008/56/EZ kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike morskoga okoliša (Okvirna direktiva o strategiji) i Zakonu o vodama (»Narodne novine« br. 153/09), te propisima o standardima kakvoće vode;

h) »*polikultura*« je uzgoj dvije ili više vrsta, obično iz različitih trofičkih razina, u istoj uzgojnoj jedinici;

i) »*proizvodni ciklus*« je životni ciklus uzgojnih organizama od najranijih životnih stadija do izlova;

j) »*lokalno uzgojene vrste*« u okviru akvakulture su one koje nisu niti strane niti lokalno odsutne vrste, sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 708/2007. od 11. lipnja 2007. o korištenju stranih i lokalno odsutnih vrsta u akvakulturi. Vrste navedene Prilogom IV. Uredbe (EZ) br. 708/2007, smatraju se lokalno uzgojenim vrstama;

k) »*uzgojna gustoća*« je težina živog uzgojnog organizma po kubnom ili kvadratnom metru uzgojnog medija tijekom svih faza rasta;

l) »*subjekt u ekološkoj proizvodnji (u daljnjem tekstu: subjekt)*« je fizička ili pravna osoba odgovorna za osiguranje provedbe odredbi ovoga Pravilnika unutar poslovanja kojim upravlja.

II. PROIZVODNJA MORSKIH ALGI

Održivost vodenog medija i plan održivog upravljanja

Članak 4.

(1) Proizvodnja se treba obavljati na lokacijama koje nisu onečišćene proizvodima ili tvarima koje nisu odobrene u ekološkoj proizvodnji ili zagađivačima koji bi ugrozili ekološku prirodu proizvoda.

(2) Ekološke i neekološke proizvodne jedinice primjereno se odvajaju. Mjere odvajanja se temelje na prirodnom smještaju, odvojenim distribucijskim sustavima za vodu, udaljenosti, djelovanju plime i oseke, uzvodnom i nizvodnom smještaju ekološke proizvodne jedinice. Nadležno tijelo može odrediti lokacije ili područja koja nisu prikladna za ekološki uzgoj, te mogu odrediti minimalne udaljenosti između ekoloških i neekoloških proizvodnih jedinica.

(3) Za sve proizvodne aktivnosti koje se prijavljuju za ekološku proizvodnju i za proizvodnju više od 20 t proizvoda akvakulture godišnje, potrebno je utvrditi mjere zaštite okoliša. Mjere zaštite okoliša utvrđuju se u postupku izdavanja potvrde o prihvatljivosti zahvata, postupku ocjene o potrebi procjene odnosno u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša. Subjekt je dužan utvrđene mjere zaštite okoliša dostaviti kontrolnom tijelu.

(4) Subjekt mora imati plan održivog upravljanja razmjern proizvodnoj jedinici za uzgoj i sakupljanje morskih algi.

(5) Plan iz stavka 4. ovoga članka se godišnje ažurira i usklađuje s posebnim propisima o zaštiti okoliša. Plan sadrži mjere kontrole i popravke opreme.

(6) Ukoliko za to postoji mogućnost subjekt treba koristiti obnovljive izvore energije i materijale koji se mogu reciklirati. U okviru održivog plana upravljanja izrađuje se raspored smanjivanja otpada, koji se treba uspostaviti na početku proizvodnje. Ukoliko je moguće, uporaba rezidualne topline ograničava se na energiju iz obnovljivih izvora.

(7) Za sakupljanje morskih algi na početku se donosi jednokratna procjena biomase.

Održivo sakupljanje morskih algi

Članak 5.

(1) Potrebno je voditi evidenciju, koja subjektu omogućuje identifikaciju, a kontrolnom tijelu provjeru da su dostavljene morske alge sakupljene sukladno Zakonu o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (»Narodne novine« broj 139/10), (u daljnjem tekstu: Zakon).

(2) Sakupljanje se provodi tako da prikupljene količine ne uzrokuju značajan utjecaj na stanje vodenog ekosustava. Potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere koje će omogućiti regeneraciju morskih algi (tehnika sakupljanja, minimalna veličina, dob, reproduktivni ciklus ili količina preostalih morskih algi).

(3) Ukoliko se morske alge sakupljaju iz zajedničke ili podijeljene površine ubiranja, potrebno je dokumentirati da ukupno sakupljanje udovoljava odredbama ovoga Pravilnika.

(4) Sukladno članku 34 stavku 2. točki b) i točki c) ovoga Pravilnika, dokumentacija iz stavka 3. ovoga članka mora osigurati dokaz održivog upravljanja bez dugoročnog utjecaja na površinu ubiranja.

Uzgoj morskih algi

Članak 6.

- (1) U uzgoju morskih algi koriste se isključivo hranjive tvari koje se prirodno pojavljuju u okolišu, ili dolaze iz ekološke proizvodnje životinja iz akvakulture, po mogućnosti smještene u blizini kao dio sustava polikulture.
- (2) U kopnenim objektima u kojima se koriste vanjski izvori hranjivih tvari, razina nutrijenata u ispusnoj vodi treba biti ista ili niža od njihove razine u ulaznoj vodi. Dozvoljeno je korištenje samo nutrijenta biljnog ili mineralnog podrijetla, sukladno posebnom propisu o uzgoju bilja u ekološkoj proizvodnji.
- (3) Uzgojnu gustoću ili intenzitet proizvodnje potrebno je evidentirati sa ciljem održavanja cjelovitosti okoliša, osiguravajući da se ne premašuje maksimalna količina morskih algi koja nema negativni učinak na okoliš.
- (4) Konopi i ostala oprema koja se koristi za uzgoj morskih algi koristi se višekratno ili se reciklira, kad god je to moguće.

Protuobraštajne mjere čišćenja proizvodne opreme i objekata

Članak 7.

- (1) Obraštajni organizmi uklanjaju se isključivo mehanički, strojno ili ručno, te ukoliko je moguće vraćaju u more na određenoj udaljenosti od uzgajališta.
- (2) Čišćenje opreme i objekata obavlja se ručno ili mehanički. Ukoliko to nije zadovoljavajuće, mogu se koristiti samo tvari navedene posebnim propisom o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji.

III. UZGOJ ŽIVOTINJA U AKVAKULTURI

Održivost vodenog medija i plan održivog upravljanja

Članak 8.

- (1) U uzgoju životinja u akvakulturi primjenjuju se odredbe članka 4. ovoga Pravilnika.
- (2) Zaštitne i preventivne mjere protiv predatora propisane Zakonom o zaštiti prirode (»Narodne novine« br. 70/05, 139/08 i 57/11), upisuju se u plan održivog upravljanja.
- (3) Prilikom sastavljanja planova upravljanja između susjednih uzgajališta potrebno je provesti usklađivanje, ukoliko je to primjenjivo.
- (4) Za skupljanje otpadnih organskih tvari potrebno je koristiti prirodne filtere, taložnice, biološke ili mehaničke filtere, ili morske alge ili životinje (školjkaši) koje poboljšavaju kakvoću ispusnih voda. Sustavno praćenje ispusnih voda provodi se u redovitim vremenskim razmacima, ukoliko je to primjereno.

Zajednički ekološki i neekološki uzgoj životinja u akvakulturi

Članak 9.

- (1) Nadležno tijelo može odobriti da se u mrjestilištu ili objektu za predrast u istom objektu obavljaju ekološki i neekološki uzgoj mlađi pod uvjetom da postoji jasna fizička odvojenost između jedinica i odvojeni sustav distribucije vode.
- (2) U slučaju proizvodnje na uzgajalištu, nadležno tijelo može dopustiti postojanje ekoloških i neekoloških jedinica za uzgoj životinja u akvakulturi u istom objektu, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika, te ukoliko su uključene različite proizvodne faze.
- (3) Subjekti na odgovarajući način dokumentiraju provedbu odredbi iz ovoga članka.

Podrijetlo životinja iz akvakulture

Članak 10.

- (1) U akvakulturi se trebaju koristiti autohtone vrste te u njihovom uzgoju poticati dobivanje sojeva koji su bolje prilagođeni uzgojnim uvjetima, dobrog zdravstvenog stanja i učinkovito iskorištavaju hranu. Za potrebe kontrolnog tijela treba voditi evidenciju o podrijetlu životinja, sprječavanju bolesti i liječenju.
- (2) Pri izboru vrsta potrebno je birati one koje se mogu uzgajati bez značajne štete za divlji fond.

Podrijetlo životinja iz neekološke proizvodnje u akvakulturi

Članak 11.

- (1) U slučaju kada životinje iz ekološke akvakulture nisu dostupne, tada se u svrhu razmnožavanja ili radi poboljšanja genetskog fonda u objekt mogu unijeti divlje ulovljene životinje ili životinje iz neekološke akvakulture. Takve se životinje drže sukladno pravilima ekološkog uzgoja najmanje tri mjeseca prije korištenja za razmnožavanje.
- (2) U slučaju kada juvenilne životinje iz ekološke akvakulture nisu dostupne tada se u svrhu daljnjeg uzgoja u objekt mogu uvesti juvenilne životinje iz neekološke akvakulture. Najmanje posljednje dvije trećine uzgojnog ciklusa trebaju se odvijati po pravilima ekološkog uzgoja.
- (3) Maksimalni dozvoljeni udio juvenilnih životinja iz neekološke akvakulture koje su unesene na uzgajalište je: 50% do 31. prosinca 2013. i 0% do 31. prosinca 2015.
- (4) U svrhu daljnjeg uzgoja životinja iz stavka 2. ovoga članka, izlov je ograničen na:
 - a) prirodan ulazak ličinki riba ili rakova te mlađi prilikom punjenja ribnjaka, kaveznih sustava i zatvorenih sustava vodom,
 - b) ličinke europske jegulje (*leptocephali*), pod uvjetom da je odobreni plan upravljanja jeguljama na lokaciji i da ne postoji umjetna reprodukcija jegulja.

Pravila uzgoja u akvakulturi
Opća pravila uzgoja

Članak 12.

(1) Uzgojni okoliš mora biti uređen na način da se životinjama, u skladu s njihovim posebnim potrebama osigura:

- a) prostor optimalne veličine za njihovu dobrobit;
- b) uzgojni medij dobre kakvoće s dovoljnom količinom kisika;
- c) uvjeti temperature i svjetla u skladu sa zahtjevima pojedine vrste uzimajući u obzir zemljopisnu lokaciju;
- d) u slučaju slatkovodne ribe, dno što sličnije prirodnom;
- e) u slučaju šarana zemljano dno.

(2) Uzgojna gustoća je utvrđena Prilogom I. ovoga Pravilnika prema vrsti ili skupini vrsta. U svrhu utvrđivanja utjecaja uzgojne gustoće na dobrobit uzgajanih riba, potrebno je pratiti stanje riba (poput oštećenja peraja, ostalih povreda, prirasta, ponašanja i općeg zdravstvenog stanja) i kakvoću vode.

(3) Proizvodne jedinice trebaju biti konstruirane na način da protok i fizikalno-kemijski parametri uzgojnog medija osiguravaju dobrobit i dobro zdravstveno stanje životinja i odgovaraju njihovim prirodnim potrebama.

(4) Proizvodne jedinice je potrebno konstruirati, smjestiti i upotrebljavati na način da je rizik bijega životinja sveden na minimum.

(5) U slučaju bijega riba ili rakova, potrebno je poduzeti odgovarajuće mjere, kako bi se umanjio učinak na lokalni ekosustav, uključujući ponovni izlov tih životinja. O takvim slučajevima se vodi evidencija.

Posebna pravila uzgoja

Članak 13.

(1) Zabranjen je uzgoj u zatvorenim recirkulacijskim sustavima osim mrjestilišta, objekata za predrast i objekata za proizvodnju organizama namjenjenih hranidbi u ekološkom uzgoju.

(2) Proizvodne jedinice na kopnu trebaju udovoljavati sljedećim uvjetima:

- a) protočni sustavi trebaju omogućiti praćenje i kontrolu brzine protoka i kakvoće uzlazne i izlazne vode;
- b) najmanje 5% površine okoliša (»kopneno-vodene dodirne površine«) treba imati prirodnu vegetaciju.

(3) Kavezni sustavi na moru trebaju:

a) biti smješteni na lokacijama gdje dubina i strujanja umanjuju utjecaj na dno i visinu vodenog stupca, sukladno posebnim propisima;

b) biti osmišljeni, izvedeni i održavani u skladu sa njihovom izloženošću okolini.

(4) Umjetno grijanje ili rashlađivanje vode dozvoljeno je u mrjestilištima i objektima za predrast. Voda iz prirodnih bušotina može se koristiti za grijanje ili rashlađivanje vode u svim proizvodnim fazama.

Postupanje sa životinjama iz akvakulture

Članak 14.

(1) Rukovanje životinjama iz akvakulture treba se svesti na minimum, obavljati ga s najvećim oprezom te odgovarajućom opremom i sukladno protokolima kako bi se izbjegao stres i fizičko oštećenje povezano s postupcima rukovanja. Matičnim jatom se rukuje na način da se fizičko oštećenje i stres svede na minimum i gdje je primjenjivo, uz anesteziju. Postupci selektiranja trebaju se svesti na minimum i odvijati prema potrebi kako bi se osigurala dobrobit životinja.

(2) Kod korištenja umjetnog osvjetljenja:

a) produljivanje prirodnog dnevnog svjetla, ne smije premašivati maksimum u odnosu na etološke potrebe, zemljopisne uvjete i opće zdravstveno stanje životinja i iznosi maksimalno 16 sati na dan, osim za potrebe reprodukcije;

b) nagle promjene u intenzitetu svjetla treba izbjegavati u doba izmjene svjetlosnih uvjeta uporabom prigušenog svjetla ili pozadinskog osvjetljenja.

(3) Dozvoljena je aeracija kako bi se osigurala dobrobit životinja i njihovo zdravstveno stanje, pod uvjetom da se mehanički aeratori gdje je to moguće snabdijevaju energijom iz obnovljivih izvora. Postupci aeracije moraju biti evidentirani.

(4) Dozvoljena je uporaba kisika ukoliko to zahtjeva zdravstveno stanje životinja ili je to nužno u kritičnim fazama proizvodnje ili prijevoza u sljedećim slučajevima:

a) kod temperaturnog porasta ili pada atmosferskog tlaka ili slučajnog onečišćenja;

b) povremeni postupci u upravljanju fondom, poput uzorkovanja i selektiranja;

c) da bi se osiguralo preživljavanje fonda uzgajališta.

O postupcima iz ovoga stavka mora se voditi evidencija.

(5) Treba primjenjivati tehnike usmrćivanja ribe, koje osiguravaju trenutni gubitak svijesti i neosjetljivost na bol. Pri izboru metoda usmrćivanja potrebno je uzeti u obzir veličinu ribe, vrstu, te mjesto uzgoja.

Zabrana uporabe hormona

Članak 15.

Zabranjena je uporaba hormona i njihovih derivata.

Hrana za ribe, rakove i bodljikaše

Članak 16.

Hranidba mora osigurati:

- a) dobro zdravstveno stanje životinja;
- b) odgovarajuću kakvoću proizvoda, uključujući nutritivni sastav koji će osigurati visoku kakvoću konačnog proizvoda;
- c) minimalan utjecaj na okoliš.

Posebna pravila u hranidbi mesojednih životinje iz akvakulture

Članak 17.

(1) Hrana za mesojedne životinje iz akvakulture koristi se prema sljedećim prioritetima:

- a) hrana podrijetlom iz ekološke akvakulture;
- b) riblje brašno i riblje ulje dobiveni iz ribljih ostataka podrijetlom iz ekološke akvakulture;
- c) riblje brašno, riblje ulje i sastojci ribljeg podrijetla dobiveni iz ostataka ribe namjenjene prehrani ljudi a koja potječe iz održivog ribolova;
- d) ekološki hranidbeni materijali biljnog i životinjskog podrijetla sukladno posebnom propisu o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji.

(2) Ukoliko hrana iz stavka 1. ovoga članka nije dostupna, tada se u prijelaznom razdoblju do 31. prosinca 2014. može koristiti riblje brašno i riblje ulje dobiveno iz ostataka ribe podrijetlom iz neekološke akvakulture ili iz ostataka ribe namjenjene prehrani ljudi, a koja potječe iz održivog ribolova. Udio takve hrane ne smije biti veći od 30% dnevnog unosa.

(3) Dnevni unos može sadržavati najviše 60% biljnih proizvoda iz ekološkog uzgoja.

(4) Astaksantin dobiven primarno iz ekoloških izvora, poput ekoloških oklopa rakova može se koristiti u prehrani za losose i pastrve u okviru njihovih fizioloških potreba. Ukoliko ekološki izvori nisu dostupni, mogu se koristiti prirodni izvori astaksantina (poput gljivice roda *Phaffia*).

Posebna pravila hranidbe određenih životinja iz akvakulture

Članak 18.

(1) Životinje iz akvakulture iz Priloga I. odjeljaka 6., 7. i 9. ovoga Pravilnika, moraju se hraniti hranom koja je prirodno dostupna u ribnjacima i jezerima.

(2) Ukoliko izvori prirodne hrane iz stavka 1. ovoga članka nisu dostupni u dovoljnim količinama, može se koristiti ekološka hrana biljnog podrijetla, po mogućnosti iz vlastite proizvodnje, ili morske alge. Subjekti o tome trebaju voditi evidenciju.

(3) Ukoliko se prirodna hrana dopunjuje sukladno stavku 2. ovoga članka hranidbeni obrok za vrste iz Priloga I. odjeljaka 7. ovoga Pravilnika i vrste *Pangasius* spp. iz odjeljaka 9. Priloga I. ovoga Pravilnika, može sadržavati najviše 10% ribljeg brašna ili ribljeg ulja dobivenih iz održivog ribolova.

Proizvodi i tvari koje se mogu koristiti u proizvodnji

Članak 19.

(1) Hrana životinjskog i mineralnog podrijetla može se koristiti u ekološkoj akvakulturi samo ako je navedena posebnim propisom o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji.

(2) Aditivi u hrani za životinje, određeni proizvodi koji se koriste u hranidbi životinja i pomoćne tvari u procesu proizvodnje mogu se koristiti samo ako su navedene posebnim propisom o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji i ukoliko se udovoljava ograničenjima koja su istim predviđena.

Posebna pravila za mekušce

Područje uzgoja

Članak 20.

(1) Uzgoj školjkaša može se provoditi na istoj lokaciji kao i ekološki uzgoj riba i morskih algi u sustavu polikulture, što se evidentira u održivom planu upravljanja. Školjkaši se mogu uzgajati i u polikulturi zajedno s puževima, poput obalnih pužića roda *Littorina*.

(2) Proizvodnja školjkaša u ekološkom uzgoju odvija se na lokacijama označenim plutačama ili drugim jasnim oznakama, tamo gdje je potrebno ograđuje se mrežama, kavezima ili drugim sredstvima.

(3) U ekološkim uzgajalištima školjkaša treba smanjiti negativni utjecaj na zaštićene vrste. Ukoliko se koriste mreže protiv grabežljivaca, moraju biti izvedene na način da ne škode pticama.

Podrijetlo mlađi

Članak 21.

(1) Pod uvjetom da ne postoji značajan negativni utjecaj na okoliš i ukoliko je to dozvoljeno posebnim propisima, divlja mlađ čije podrijetlo nije iz proizvodne jedinice, može se koristiti ukoliko potječe iz:

a) staništa za koja se pretpostavlja da neće preživjeti zimsko vrijeme ili ukoliko se ne ugrožava prirodni opstanak;

b) prirodnih prihvata mlađi školjkaša na kolektorima.

(2) U svrhu osiguranja sljedivosti treba voditi evidenciju o tome kako, gdje i kada je prikupljena divlja mlađ.

(3) Mlađ iz neekoloških mrjestilišta školjkaša može se koristiti u ekološkoj proizvodnji u udjelu od 50% do 31. prosinca 2013. i 0% do 31. prosinca 2015.

(4) U slučaju japanske kamenice, *Crassostrea gigas*, ukoliko je uzgoj dozvoljen posebnim propisom, prednost se daje selektivno uzgojenoj mlađi kako bi se smanjio mrijest u divljini

Postupanje

Članak 22.

(1) Uzgojna gustoća ne smije biti veća od one koja se koristi za neekološki uzgoj školjkaša na određenom lokalitetu. Selektiranje, razrjeđivanje i prilagodba uzgojne gustoće odvija se prema potrebama, a radi osiguravanja dobrobiti životinja i visoke kakvoće proizvoda.

(2) Obraštajni organizmi uklanjaju se strojno ili ručno i gdje je moguće vraćaju se u more daleko od uzgajališta školjkaša. Školjkaši se jednom tijekom proizvodnog ciklusa mogu tretirati otopinom vapna radi kontrole obraštajnih organizama.

Pravila uzgoja

Članak 23.

(1) Uzgoj dagnji na pergolarima i drugim instalacijama iz odjeljka 8. Priloga I. ovoga Pravilnika, koristiti se u ekološkoj proizvodnji.

2. Pridneni uzgoj mekušaca dopušten je ukoliko nema značajni utjecaj na okoliš na mjestima sakupljanja i rasta. Dokaz o minimalnom utjecaju na okoliš treba popratiti izvješćem o području uzgoja koje subjekt dostavlja kontrolnom tijelu. Izvješće je dio planu održivog upravljanja.

Posebna pravila uzgoja kamenica

Članak 24.

Dozvoljen je uzgoj kamenica na instalacijama koje su postavljene na način da se izbjegne stvaranje potpune barijere uz obalu. Kamenice se pažljivo pozicioniraju na ležišta u odnosu na smjer plime i oseke radi poboljšanja proizvodnja. Proizvodnja treba biti u skladu s načelima iz Priloga I. odjeljku 8. ovoga Pravilnika.

Sprečavanje bolesti i veterinarsko liječenje

Opća pravila o sprečavanju bolesti

Članak 25.

(1) Plan upravljanja zdravstvenim stanjem životinja sukladno članku 9. Pravilnika o uvjetima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te sprječavanju i suzbijanju određenih bolesti akvatičnih životinja (»Narodne novine« br. 42/08, 36/10), treba sadržavati mjere dobre uzgojne prakse i sprečavanja bolesti, uključujući ugovor ili sporazum o pružanju usluga savjetovanja o zdravstvenom stanju, ovisno o kapacitetu proizvodne jedinice, zaključen sa stručnim službama za zdravlje životinja iz akvakulture koje će posjećivati uzgajalište najmanje jednom godišnje i najmanje jednom u dvije godine u slučaju školjkaša.

(2) Objekti za uzgoj, oprema i pribor trebaju biti očišćeni i dezinficirani. Dozvoljeno je korištenje samo proizvoda navedenih posebnim propisom o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji.

(3) Nadležno tijelo određuje potrebu odmora objekta i njegovo trajanje koje se provodi i evidentira nakon svakog proizvodnog ciklusa u kavezima u moru. Odmor objekta se preporučuje i za uzgoj u bazenima, ribnjacima i kavezima.

(4) Odmor objekta nije obvezan za uzgoj školjkaša.

(5) Tijekom odmora objekta kavez ili druga instalacija koja se koristi za uzgoj životinja iz akvakulture prazni se, dezinficira i ostavlja prazna prije sljedećeg korištenja.

(6) Ukoliko je potrebno, nepotrošena riblja hrana, izmet i uginule životinje odmah se uklanjaju radi izbjegavanja značajnog utjecaja na kakvoću vode, kako bi se umanjila opasnost od bolesti i izbjeglo privlačenje kukaca ili glodavaca.

(7) Dozvoljeno je korištenje ultraljubičastog svjetla i ozona u mrjestilištima i u objektima za predrast.

(8) U svrhu kontrole ektoparazita za daljnji uzgoj, selektira se čišća riba.

Veterinarsko liječenje

Članak 26.

(1) Kada se unatoč preventivnim mjerama za osiguranje zdravlja životinja sukladno članku 15. stavku 1. točki (f) alineji 1. Zakona, pojavi zdravstveni problem, veterinarsko liječenje se provodi na temelju sljedećih prioriteta:

a) homeopatskim pripravcima dobivenim iz biljaka, životinja ili minerala;

b) biljkama i njihovim ekstraktima koje nemaju anestetski učinak;

c) tvarima poput: elemenata u tragovima, metala, prirodnih imunostimulatora ili odobrenih probiotika.

(2) Uporaba alopatskog liječenja ograničava se na dvije serije liječenja godišnje, s izuzećem cijepljenja i obveznog plana iskorjenjivanja bolesti. U slučajevima proizvodnog ciklusa koji

traje manje od godine dana, primjenjuje se ograničenje od jednog alopatskog liječenja. Ukoliko ograničenja za alopatsko liječenje prijeđe preko dozvoljene granice, životinje iz akvakulture ne mogu se prodavati kao ekološki proizvodi.

(3) Antiparazitsko liječenje koje ne uključuje obvezne kontrolne planove kojeg donosi nadležno tijelo, ograničava se na dva puta godišnje ili jednom godišnje, kod uzgoja koji traje manje od 18 mjeseci.

(4) Karenca za liječenje iz stavka 2. i 3. ovoga članka, uključujući liječenje zbog provedbe obveznog plana iskorjenjivanja bolesti, je dvostruka od karence propisane člankom 11. Pravilnika o veterinarsko – medicinskim proizvodima (»Narodne novine« broj 30/09, 73/09, 14/10, 146/10, 32/11), a u slučaju da nije propisana, ona iznosi 48 sati.

(5) Korištenje veterinarsko-medicinskih proizvoda, prijavljuje se kontrolnom tijelu prije stavljanja proizvoda na tržište kao ekološkog. Liječene životinje trebaju biti prepoznatljive.

Posebne odredbe za morske alge

Članak 27.

(1) Ukoliko je konačan proizvod svježa morska alga, ispiranje izvađene morske alge obavlja se morskom vodom.

(2) Ukoliko je konačan proizvod dehidrirana morska alga, za ispiranje se može koristiti i pitka voda. Za uklanjanje vlage se može koristiti sol.

(3) Zabranjuje se sušenje algi upotrebom izravnog plamena. Ukoliko se za postupak sušenja koriste konopi ili druga oprema, ne smiju sadržavati protuobraštajno sredstvo, te tvari za čišćenje ili dezinfekciju, osim onih navedenih posebnim propisom o uzgoju životinja u ekološkoj proizvodnji.

Prijevoz žive ribe

Članak 28.

(1) Živa se riba prevozi u prikladnim bazenima s čistom vodom koja udovoljava njihovim fiziološkim potrebama u pogledu temperature i otopljenog kisika.

(2) Prije prijevoza ribe i proizvoda od ribe iz ekološkog uzgoja, bazeni se trebaju temeljito očistiti, dezinficirati i isprati.

(3) Radi izbjegavanja stresa poduzimaju se mjere predostrožnosti. Tijekom prijevoza gustoća ne smije dosizati razinu koja šteti vrsti koja se prevozi.

(4) Za radnje iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka potrebno je voditi evidenciju.

Skladištenje proizvoda akvakulture

Članak 29.

(1) U ekološkoj proizvodnji morskih algi i životinja iz akvakulture, zabranjuje se skladištenje unesenih proizvoda osim onih koji su odobreni ovim Pravilnikom.

(2) Skladištenje alopatskih veterinarsko-medicinskih proizvoda i antibiotika u objektima je dozvoljeno pod uvjetom da ih je propisao veterinar sukladno članku 14. stavku 1. točki (e) alineji 2. i članku 15. stavku 1. točki (f) alineji 2. Zakona, te da su skladišna mjesta pod kontrolom i upisana u evidenciji za proizvodnju životinja iz akvakulture iz članka 36. ovoga Pravilnika.

IV. PRIJELAZNO RAZDOBLJE

Članak 30.

(1) Prijelazno razdoblje za područja sakupljanja morskih algi je šest mjeseci.

(2) Prijelazno razdoblje za proizvodnu jedinicu uzgoja morskih algi traje najmanje šest mjeseci ili jedan puni proizvodni ciklus.

Članak 31.

(1) Prijelazna razdoblja za akvakulturne proizvodne jedinice, uključujući postojeće životinje iz akvakulture primjenjuju se za sljedeće vrste objekata:

- a) koji se ne mogu isušiti, očistiti i dezinficirati, prijelazno razdoblje od 24 mjeseca;
- b) koji su isušeni ili ostavljeni za odmor objekta, prijelazno razdoblje od 12 mjeseci;
- c) koji su isušeni, očišćeni i dezinficirani, prijelazno razdoblje od 6 mjeseci;
- d) na otvorenim vodama uključujući uzgoj školjkaša, prijelazno razdoblje od 3 mjeseca.

(2) Na temelju odgovarajućeg dokaza nadležno tijelo može retroaktivno uključiti kao dio prijelaznog razdoblja, vrijeme u kojemu objekti nisu bili tretirani niti izloženi proizvodima koji nisu odobreni za ekološku proizvodnju.

Prerađena hrana za životinje iz akvakulture

Članak 32.

Prerađena hrana za životinje iz akvakulture mora udovoljavati odredbama članka 15. stavka 1. točki (d) Zakona.

Stručna kontrola za morske alge

Članak 33.

Kad se subjekt uključuje prvi put u sustav stručne kontrole koji se primjenjuje na morske alge, potpuni opis lokacije odnosi se na:

- a) potpuni opis proizvodne jedinice na kopnu i na moru;

- b) procjenu utjecaja na okoliš iz članka 4. stavka 3. ovoga Pravilnika, ukoliko je to moguće;
- c) plan održivog upravljanja iz članka 4. stavka 4. ovoga Pravilnika, ukoliko je to moguće;
- d) za divlje morske alge potpuni opis i sastavljanje zemljovida obale i mora na kojima se obavlja vađenje algi te kopnenih područja u kojima se odvijaju radnje nakon sakupljanja.

Evidencija o proizvodnji morskih algi

Članak 34.

(1) Evidenciju o proizvodnji morskih algi subjekt vodi u obliku zapisa, koji na objektu mora biti dostupan kontrolnim tijelima, a sadrži sljedeće podatke:

- a) popis vrsta, datum i sakupljene količine;
- b) vrstu, količinu i datum primjene gnojiva.

(2) Zapisi o sakupljanju divljih morskih algi sadrže:

- a) kronološki slijed sakupljanja algi za svaku vrstu u naznačenim staništima;
- b) procjenu volumena izvađenih algi po sezoni;
- c) izvore mogućeg onečišćenja za staništa koja se eksploatiraju;
- d) održivi godišnji prinos za svako stanište.

Stručna kontrola u proizvodnji životinja iz akvakulture

Članak 35.

Kad se subjekt uključuje prvi put u sustav stručne kontrole koji se primjenjuje na proizvodnju životinja iz akvakulture, potpuni opis lokacije odnosi se na:

- a) potpuni opis proizvodne jedinice na kopnu i na moru;
- b) procjenu utjecaja na okoliš iz članka 4. stavka 3. ovoga Pravilnika, ukoliko je primjenjivo;
- c) plan održivog upravljanja iz članka 4. stavka 4. ovoga Pravilnika, ukoliko je primjenjivo;
- d) za mekušce sažeti plan održivog upravljanja iz članka 23. stavka 2. ovoga Pravilnika.

Evidencija o proizvodnji životinja iz akvakulture

Članak 36.

Evidenciju o proizvodnji životinja iz akvakulture, subjekt vodi u obliku zapisa, koji na objektu mora biti dostupan kontrolnim tijelima, a sadrži sljedeće podatke:

- a) podrijetlo, datum dolaska i prijelazno razdoblje životinja koje dolaze na objekt;
- b) broj serija, dob, masu i određište životinja koje napuštaju objekt;
- c) zapisi o bijegu riba;
- d) o vrstama riba i količini hrane za životinje, a u slučaju šarana i srodnih vrsta zapis o uporabi dopunske hrane za životinje;
- e) veterinarsko liječenje s pojedinostima o svrsi, datumu primjene, načinu primjene, vrsti proizvoda i karenci;
- f) mjere za sprečavanje bolesti s pojedinostima o odmoru objekta, čišćenju i tretiranju vode.

Stručna kontrola za školjkaše

Članak 37.

U proizvodnji školjkaša stručna kontrola odvija se prije i tijekom najveće proizvodnje biomase.

Vođenje više proizvodnih jedinica

Članak 38.

Ukoliko subjekt vodi više proizvodnih jedinica navednih člankom 9. ovoga Pravilnika, jedinice za uzgoj životinja iz neekološke akvakulture, također podliježu stručnoj kontroli, sukladno odredbama ovoga Pravilnika i posebnog propisa koji uređuje provođenje stručne kontrole u ekološkoj proizvodnji.

Članak 39.

Prilog I. tiskan je uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika, prestaju važiti odredbe od članka 101. do članka 139. Pravilnika o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (»Narodne novine« broj 13/02 i 10/07.) a koje se odnose na proizvodnju u akvakulturi.

Članak 41.

Subjekti koji su upisani u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji do stupanja na snagu ovoga Pravilnika, dužni su se uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika do 1. 7. 2013. godine.

Članak 42.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/11-01/156

Urbroj: 525-12-1-0458/11-11

Zagreb, 21. prosinca 2011.

Potpredsjednik Vlade
Republike Hrvatske i ministar
poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
Petar Čobanković, v. r.

PRILOG I.

Odjeljak 1.

Ekološka proizvodnja salmonida u slatkoj vodi:

Potočna pastrva (*Salmo trutta m. fario*) – Kalifornijska pastrva (*Oncorhynchus mykiss*) – Potočna zlatovčica (*Salvelinus fontinalis*) – Losos (*Salmo salar*) – Jezerska zlatovčica (*Salvelinus alpinus*) – Lipljen (*Thymallus thymallus*) – Američka jezerska zlatovčica (*Salvelinus namaycush*) – Mladica (*Hucho hucho*)

Proizvodni sustav	Uzgojni sustavi moraju se snabdjevati iz otvorenih sustava. Protok vode mora osigurati najmanje 60% zasićenja kisikom za čitavu uzgojnu populaciju te osigurati uzgojni prostor i eliminaciju otpadnih voda.
Maksimalna uzgojna gustoća	Losos 20 kg/m ³ Potočna pastrva i kalifornijska pastrva 25 kg/m ³ Jezerska zlatovčica 20 kg/m ³ Ostale salmonidne vrste 15 kg/m ³

Odjeljak 2.

Ekološka proizvodnja salmonida u moru:

Losos (*Salmo salar*), Potočna pastrva (*Salmo trutta m. fario*), Kalifornijska pastrva (*Oncorhynchus mykiss*)

Maksimalna uzgojna gustoća	10 kg/m ³ u kaveznom uzgoju
----------------------------	--

Odjeljak 3.

Ekološka proizvodnja bakalara (*Gadus morhua*) i ostalih riba iz porodice Gadidae, lubina (*Dicentrarchus labrax*), komarče (*Sparus aurata*), hame (*Argyrosomus regius*), iverka (*Psetta maxima* [= *Scophthalmus maximus*]), pagra (*Pagrus pagrus* [= *Sparus pagrus*]), vrste *Sciaenops ocellatus* i ostalih vrsta iz porodice Sparidae, te vrste *Siganus* spp.

Proizvodni sustav	U otvorenim sustavima (kavezni uzgoj) s minimalnom brzinom morskih struja kako bi se osigurala optimalna dobrobit za ribe ili u otvorenim sustavima na kopnu.
Maksimalna uzgojna gustoća	Za ribe osim iverka: 15 kg/m ³ Za iverak: 25 kg/m ³

Odjeljak 4.

Ekološka proizvodnja lubina, komarče, hame, cipla (*Liza*, *Mugil*) i jegulje (*Anguilla* spp.) u zemljanim bazenima u području izraženih plima i oseka te obalnih laguna:

Sustav držanja	Tradicionalne solane pretvorene u jedinice za akvakulturnu proizvodnju i slični bazeni u području izraženih plima i oseka
Proizvodni sustav	Potrebna je primjerena obnova vode kako bi se osigurala dobrobit riba. Minimalno 50% nasipa mora imati biljni pokrov Potrebni su močvarni depuracijski ribnjaci
Maksimalna uzgojna gustoća	4 kg/m ³

Odjeljak 5.

Ekološka proizvodnja jesetre u slatkoj vodi:

Vrste: porodice *Acipenseridae*

Proizvodni sustav	Protok vode u svakoj uzgojnoj jedinici mora osigurati dobrobit životinja Izlazna voda treba biti jednake kakvoće kao i ulazna voda
Maksimalna uzgojna gustoća	30 kg/m ³

Odjeljak 6.

Ekološka proizvodnja riba u kopnenim vodama:

Vrste: vrste iz porodice Cyprinidae i ostale srodne vrste u kontekstu polikulture, uključujući smuđa, štuku, soma, vrste iz porodice Coregonidae, jesetru.

Proizvodni sustav	U ribnjacima koji se periodično isušuju i u jezerima. U jezerima mora biti ekološka proizvodnja, uključujući biljnu proizvodnju na okolnim
-------------------	--

	površinama. Područje u kojem se vrši izlov mora biti opremljeno dotokom čiste vode i mora biti veličine koja osigurava optimalni prostor. Riba se nakon izlova mora pohraniti u čistoj vodi. Organsko i mineralno gnojenje ribnjaka i jezera odvija se sukladno posebnim propisom o uzgoju bilja u ekološkoj proizvodnji, s najvišom primjenom od 20 kg dušika/hektaru. Zabranjena je uporaba protuobraštajnih sredstava koja sadrže sintetske kemikalije. Područja prirodne vegetacije oko jedinica kopnenih voda trebaju se održavati kao barijera za vanjske kopnene površine koje nisu uključene u uzgojne aktivnosti sukladno pravilima ekološke akvakulture. U uzgoju u polikulturi moraju se primjeniti načela predviđena ovim odjeljkom i za druge slatkovodne vrste riba.
Maksimalna količina uzgoja	Ukupna proizvodnja ograničena je na 1.500 kg ribe po hektaru godišnje.

Odjeljak 7.

Ekološka proizvodnja kozica mekušica i slatkovodnih kozica (*Macrobrachium* spp.):

Uspostavljanje proizvodnih jedinica	Lokacija treba biti u sterilnim glinastim područjima kako bi utjecaj konstrukcije bazena na okoliš bio sveden na najmanju moguću mjeru. Bazeni se grade od prirodne, već postojeće gline.
Prijelazno razdoblje	Šest mjeseci po bazenu, što odgovara normalnom životnom vijeku uzgajane kozice.
Podrijetlo matičnog jata	Nakon tri godine uzgajanja najmanje polovica matičnog jata treba biti iz vlastitog uzgoja. Ostatak treba biti divlje matično jato slobodno od uzročnika bolesti koje potječe iz održivog ribolova. Potrebno je provesti obavezan pregled prve i druge generacije prije nego ih se unese u uzgajalište.
Ablacija stapkastih očiju	Zabranjena je.
Maksimalne uzgojne gustoće u uzgajalištu i proizvodna ograničenja	Ličinke: maksimalno 22 post larve/m² Maksimalna trenutna biomasa: 240 g/m²

Odjeljak 8.

Mekušci i bodljikaši

Proizvodni sustavi	Parangali, splavi, pridneni uzgoj, mrežaste vreće, kavezi, vrše, i ostali sustavi. Za uzgoj dagnji na plutačama, ne smije biti više od jednog pergolara po kvadratnom metru. Duljina pergolara ne smije biti veća od 20 metara. Dozvoljeno je rasađivanje pergolara ukoliko se ne povećava uzgojna gustoća.
--------------------	---

Odjeljak 9.

Tropske slatkovodne ribe: vrsta *Chanos chanos*, tilapija (*Oreochromis* spp.), vrste *Pangasius* spp:

Proizvodni sustavi	Ribnjaci i mrežni kavezi
Maksimalna uzgojna gustoća	Pangasius: 10 kg/m³ Oreochromis: 20 kg/m³

Odjeljak 10.

Ostale vrste životinja iz akvakulture: —.